

Mangler blodgivere

ILL: YAY MICRO.

Norge mangler 30 000 blodgivere. Behovet for nye blodgivere har aldri vært større her til lands. Norge har nest færrest blodgivere i verden i forhold til innbyggertall. For å komme tilbake på et forsvarlig nivå trenger landet 30 000 nye blodgivere de neste årene.

– Mange av våre beste givere blir eldre og vi har stort behov for nye friske givere. Halvparten av alle nordmenn sier de kunne tenke seg å gi blod, men få har gjort det. I dag er en god anledning til å melde seg, oppfordrer Elisabeth Rosvold, Avdelingsleder ved Blodbanken i Oslo. Vi står overfor en eldrebølge som vil kreve et langt sterkere blodgiverkorps enn det vi har i dag, advarer Elisabeth Rosvold. – To tredjedeler av alt blod går i dag til behandling av kreft og aldersrelaterte sykdommer. – Vi står overfor en utfordrende situasjon. Samtidig som giverkorpset blir eldre og ikke lenger kan gi, vil antall eldre i befolkningen øke betydelig i årene fremover. Og vi er allerede et av de landene i Europa som har dårligst blodforsyningsikkerhet.

– Samtidig har vi mye å takke norske blodgivere for. De er per i dag de givene i hele Europa som gir blod oftest. Majoriteten av giverkorpset gir blod fire ganger i året, og har derfor gjort sitt til at våre sykehus har kunnet gjennomføre de nødvendige behandlingene.

Statistisk vil annenhver nordmann trenge blodoverføring i løpet av livet. Dessverre er det per i dag bare to prosent som gir, mens hele åtte av ti eller 80 prosent er helsemessig i stand til å gi blod. Blodprodukter er en forutsetning for svært mye av behandlingen som skjer ved norske sykehus. Det finnes ingen alternativer til bloddonasjon, ettersom det ikke har lyktes noen å fremstille blod kunstig.

Fortsatt nedgang

Fortsatt nedgang i sykefraværet i hele arbeidslivet, rapporterer Akademikerne i juni.

Sykefraværet har gått ned med 5,6 prosent fra 1. kvartal 2011 til 1. kvartal 2012. Nedgangen sammenlignet med første kvartal i 2001 er på 8,7 prosent, IA-avtalens mål er en nedgang på 20 prosent fra 2001.

Nedgangen gjelder begge kjønn, alle aldersgrupper, fylker og næringer.

– Det er særlig økt bruk av gradert sykemelding og tettere oppfølging av sykemeldte på arbeidsplassen som gir resultater, sier Akademikernes leder Knut Aarbakke.

Økt risiko for mobbing

ILL: YAY MICRO.

Barn med bittfunksjonsfeil har større risiko for å bli mobbet enn barn med normal tannstilling. Dette viser en britisk undersøkelse som ble publisert i Journal of Orthodontics i desember 2011.

336 barn i alderen 10 til 14 år med

bittfunksjonsfeil deltok i undersøkelsen, som er den første som viser en sammenheng mellom mobbing og malokklusjon hos barn. 13 prosent av barna hadde opplevd å bli mobbet på grunn av tannstillingen sin, og barna ga uttrykk for at mobbingen hadde hatt negativ innflytelse på selvfølelsen.

Forskerne bak undersøkelsen har opprettet en hjemmeside som formidler resultatene, med foreldre til barn og barn som er utsatt for mobbing som målgruppe. Hjemmesiden finnes ved å søke på 'bullying and orthodontics' skriver det danske Tandlægebladet.

Blir i nord

ILL: YAY MICRO.

84 av totalt 93 nyutdannede tannleger fra Universitetet i Tromsø har fått jobb i Nord-Norge, skriver Universitet i Tromsø (UiT).

De nyutdannede tannlegene fra UiT ønsker å jobbe i Nord-Norge, og det er godt nytt for alle i landsdelen som trenger tannlegetjenester, heter det videre.

I perioden 2009–2012 er det utdannet 93 tannleger ved UiT. 84 av dem har etter eget valg fått sin første jobb i de nordligste fylkene. Det utgjør 90,3 prosent av alle uteksaminerte tannleger ved UiT.

Det offisielle resultatet for ordinær eksamen våren 2012 er at 38 av 40 studenter bestod, og at 32 av dem har fått jobb i Nord-Norge. Sju har fått jobb i Finnmark. De fleste nyutdannede tannlegene er i offentlige stillinger.

Etter å ha kjempet i over 30 år for å få en tannlegutdanning ble Universitetet i Tromsø endelig hørt i 2002, heter det videre på UiTs nettsted. Den prekære mangelen på tannleger i landsdelen var én viktig grunn til at studiet endelig ble en realitet. Men det var ikke uten protester sørfra. Både Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo raste over regjeringas beslutning om å opprette ei tannlegutdanning i Tromsø. De mente blant annet at behovet for tannleger ikke var større enn at Oslo og Bergen selv kunne ta seg av utdanninga, skriver UiT.

– Vi husker innvendingene, de var nesten klassisk forutsigbare og de er nå gjort ettertrykkelig til skamme. Tallene er i overkant av det jeg selv drømte om, innholdet og profilen i studiet er også slik at det bare er å ta av seg hatten. Internasjonalt er dette også en pionerutdanning, sier rektor Jarle Aarbakke ved UiT.

De første tannlegestudentene ved Universitetet i Tromsø ble tatt opp høsten 2004. Alle studentene, unntatt én, var da fra Nord-Norge.

Trives godt i Oslo

TNS Gallup har gjennomført en læringsmiljøundersøkelse ved norske universiteter og høyskoler. Universitetet i Oslo (UiO) er det eneste lærestedet for odontologi som er med i undersøkelsen. Odontologisk fakultet i Oslo kommer svært godt ut i undersøkelsen når det blir sammenlignet med andre fakulteter.

Trivselen ved de ulike fakultetene ved UiO varierer fra 69 poeng ved Juridisk fakultet, opp til i underkant av 80 poeng ved medisin, teologi, matematikk og naturvitenskap og odontologi.

Studentene ved Odontologisk fakultet føler seg i stor grad som en del av fagmiljøet.

Samtidig vurderer tannlegestudentene i klart større grad enn andre arbeidsmengden på studieprogrammet som for stor.

Forelesningene ved odontologi, i tillegg til teologisk og historisk filosofisk fakultet, får bedre tilbakemeldinger enn forelesninger ved andre fakulteter ved UiO.

Det er naturlige forskjeller mellom fakultetene. Studentene ved Odontologisk fakultet gir for eksempel i stor grad uttrykk for at de har stort læringsutbytte av samtaler eller diskusjoner med faglærere, mens studentene ved eksempelvis Matematisk naturvitenskapelig fakultet i stor grad har læringsutbytte av gruppearbeid i regi av studiestedet. Studentene ved Odontologisk fakultet skårer høyest av fakultetene når det gjelder læring etter laboratoriearbeid og annen praktisk øving.

Etterutdanning skifter navn

I Danmark, nærmere bestemt i Dansk Tandlægeforening, har de bestemt seg for å skifte navn på det som tidligere het «obligatorisk etterutdanning». Fra nå av heter det «dokumentert etterutdanning». Begrunnelsen er at langt de fleste yrkesaktive tannleger sørger for å etterutdanne seg. Dermed blir det springende punkt om de kan dokumentere denne etterutdanningsvirksomheten.

For øvrig blir det ingen endringer i de retningslinjer som har vært gjeldende siden 2009. Alle skal fortsatt etterutdannes seg minst 25 timer i året, og registrer aktiviteten selv på nettstedet til foreningen.

Det vil imidlertid komme et forslag fra hovedstyret i Dansk Tandlægeforening til foreningens representantskap i november 2012, om å redusere kravet om etterutdanning for nyutdannede tannleger – det vil si de som har grunnutdanning som ikke er mer enn tre år gammel – til ti timer i året, skriver det danske Tandlægebladet.

PÅ NETT

Lagring på nett av bilder

Nordmenn flest er i verdenstoppen når det gjelder kjøp av godt fotoutstyr, men ikke like flinke til å ta vare på bildene. Bare tre av ti husstander har lagret bildene sine på en trygg måte om noe skulle skje med harddisken. Hele 71 prosent av de spurte hadde ikke bilder og andre viktige dokumenter lagret utenfor hjemmet, viser en undersøkelse Norstat har gjort for PC-World.

Det finnes mange bilde- og dokumentlagringstjenester på den såkalte nettskyen. Felles for de fleste er at de er gratis opp til et visst volum, men så begynner de å koste penger. To aktører som kommer godt ut når det gjelder både brukervennlighet, gratis kapasitet og pris er Google og Dropbox. De er store men pålitelige, og med ressurser til å drive utvikling av tjenestene.

Google har bildelagringstjenesten Picasa, som er gratis opp til én gigabyte hvis du bruker Picasa-programvaren, mens du har ubegrenset plass hvis du laster opp Picasa via Google+. For fem dollar, eller rundt 30 kroner, kan en utvide lagringsplassen på Picasa til 20 gigabyte, mens 80 gigabyte koster 20 dollar i året, eller litt over 100 kroner.

Dropbox er en annen populær lagringstjeneste, hvor det også er lett å dele filene med andre. Her får en opp til to gigabyte gratis, mens det koster 99 dollar for opp til 50 gigabyte.

Data.norge.no

Den 12. juni åpnet Enhetsregisteret. Det vil si at Brønnøysundregistrene har gjort organisasjonsnummer og adresser til en million norske virksomheter tilgjengelig for viderebruk gjennom nettstedet www.data.norge.no

Det skal bare være allerede offentliggjorte data som legges ut, men her kan de samles i lett tilgjengelige formater, slik at alle kan bruke dem.

Nettstedet data.norge.no skal brukes av offentlige etater for å gjøre alle offentlige data så lett tilgjengelige som mulig for alle.